

بیانیه عربستان و اوکراین

عربستان و اوکراین در بیانیه‌ای اعلام کردند که درباره تلاش‌های صورت گرفته برای تحقق صلح دائم و عادلانه در اوکراین صحبت کرده‌اند. در بیانیه مشترک عربستان و اوکراین که بعد از دیدار «اولودیمیر زلنسکی» رئیس‌جمهور اوکراین با «محمد بن سلمان» ولیعهد عربستان منتشر شد، آمده است: ما استحکام روابط اقتصادی بین دو کشور را تحسین کرده و برای توسعه حجم تبادل تجاری تلاش می‌کنیم. طبق گزارش الجزیره، در این بیانیه بر استقبال از ایجاد شورای مشترک فعالیت‌های عربستان و اوکراین تأکید شد. در این بیانیه آمده است: تلاش‌های صورت گرفته برای تحقق صلح دائم و عادلانه در اوکراین بررسی شد. در بیانیه مشترک عربستان و اوکراین آمده است: در چارچوب روابط ممتاز و همکاری مستحکم میان عربستان و اوکراین، «اولودیمیر زلنسکی» سفر رسمی به عربستان داشت. محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان از وی در حده استقبال کرد و دو طرف مذاکرات رسمی را برگزار کرده و بر تمایل خود برای تقویت روابطشان تأکید کردند. دو طرف بر لزوم مقابله با چالش‌هایی که در برابر توسعه روابط تجاری وجود دارد و اهمیت سفرهای رسمی و متقابل و تشویق به اجرای پروژه‌های مشترک از جمله پروژه‌های چشم‌انداز ۲۰۳۰ عربستان و برنامه‌های بازسازی اوکراین تأکید کردند. عربستان و اوکراین بر تصمیم خود برای تقویت روابط سرمایه‌گذاری از طریق ایجاد شرکتهای سرمایه‌گذاری و اقتصادی در بخش‌های دارای اولویت از جمله انرژی، صنایع غذایی و زیرساخت تأکید کردند. دو طرف بر بررسی فرصت‌های همکاری مشترک در زمینه‌های نفت، گاز و پتروشیمی تأکید کردند. دو طرف همچنین به بررسی آخرین تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی پرداختند و بر تصمیم خود برای تقویت همکاری و هماهنگی مشترک درباره آن تأکید کردند. طرف سعودی ابراز امیدواری کرد که تلاش‌ها برای حل بحران اوکراین موفقیت‌آمیز باشد و به پایان پیامدهای منفی آن بر امنیت و ثبات بین‌المللی و توقف رنج و مشکلات غیرنظامیان و تحقق امنیت هسته‌ای و غذایی، حمایت از محیط زیست منجر شود. طرف اوکراینی نیز از تلاش‌های عربستان در این راستا و کمک‌های انسانی عربستان قدردانی کرد. پیش از این رسانه‌ها اعلام کردند رئیس‌جمهور اوکراین پس از دیدار با ولیعهد عربستان، آن را «بسیار خوب» توصیف کرد و از تلاش‌های بن‌سلمان برای تقویت فرصت‌های صلح‌واقی قدردانی کرد.

آمریکایی‌ها گفتند مذاکره کنید

فرمانده نیروهای دموکراتیک سوریه (قسد) اعلام کرد آمریکایی‌ها او را به مذاکره با سرکرده تحریرالشام تشویق کردند. «مظلوم عبدی» فرمانده نیروهای دموکراتیک سوریه (قسد) اعلام کرد آمریکایی‌ها او را به مذاکره با «ابومحمد الجولانی» سرکرده تحریرالشام تشویق کردند. وی در عین حال از الجولانی به دلیل «استفاده از عقل و درایت برای گردهم آوردن سوری‌ها به دور از طایفه‌گرایی و نژادپرستی و ریختن خون» قدردانی کرد. عبدی گفت: من به فرماندهان تیپ‌های نظامی نیروهایمان دستور دادم تا با گروه‌های نظامی که از صبح امروز با تحویل گرفتن میادین نفت و گذرگاه‌های مرزی، زندان‌ها و موسسات دولتی فعالیت‌های خود را شروع می‌کنند تا زمان تکمیل ادغام نیروهای نظامی ما و موسسات مدنی آن در دولت سوریه همکاری کنند. عبدی گفت: در این دوره حساس برای تضمین مرحله انتقالی تلاش می‌کنیم که آرمان‌های ملت ما از جمله عدالت و ثبات را محقق کند. ما به ایجاد آینده‌ای بهتر برای تضمین حقوق تمام سوری‌ها پایبند هستیم. ما این توافق را فرصت واقعی برای ایجاد سوریه جدید می‌دانیم. وی به مجله هفتگی سعودی «المجله» گفت: الجولانی رئیس سوریه است و در سوریه دو ارتش نخواهند بود. ما خواهان تجربه کردستان عراق نیستیم. مادر حال حاضر تلاش می‌کنیم تا بخشی از دولت سوریه باشیم. مظلوم عبدی گفت که هیچ‌گونه همکاری با ایران وجود ندارد.

نگرانی برخی کشورهای افزایش قدرت نظامی چین در منطقه از جمله عوامل بالا بودن حجم واردات تسلیحات در منطقه آسیا و اقیانوسیه است.

کاهش واردات تسلیحات در خاورمیانه

صادرات تسلیحات به کشورهای خاورمیانه در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ در مقایسه با سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، نزدیک به ۲۰ درصد کاهش یافته است. با این حال، چهار کشور این منطقه یعنی قطر، عربستان سعودی، مصر و کویت در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ جزو ۱۰ واردکننده بزرگ تسلیحات در جهان بودند. قطر در این دوره به سومین واردکننده بزرگ تسلیحات جهان تبدیل شد، در حالی که در دوره قبلی (۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹) در رتبه دهم قرار داشت. از طرف دیگر، حجم واردات تسلیحات عربستان سعودی در همین بازه زمانی ۴۱ درصد کم شده است. بیش از نیمی از تسلیحات وارد شده به خاورمیانه، یعنی ۵۲ درصد، از آمریکا آمده است. ایتالیا با ۱۳ درصد، فرانسه با ۹/۸ درصد و آلمان با ۷/۶ درصد دیگر تأمین‌کنندگان اصلی این منطقه بودند. زین حسین، پژوهشگر برنامه انتقال تسلیحات سیبری می‌گوید: «درگیری‌ها و تنش‌های منطقه‌ای هنوز هم دلیل اصلی تقاضا برای واردات تسلیحات در خاورمیانه هستند.» او اضافه می‌کند: «با توجه به حجم سفارش‌هایی که هنوز تحویل داده نشده‌اند، خاورمیانه در آینده نزدیک هم یکی از مناطق بزرگ واردکننده تسلیحات باقی خواهد ماند.»

الجزایر و مراکش پیشنهاد کاهش واردات در آفریقا

واردات تسلیحات سنگین در کشورهای آفریقایی در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ در مقایسه با سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، ۴۴ درصد کاهش یافته است. این افت عمدتاً به خاطر کاهش شدید خرید تسلیحات توسط دو واردکننده بزرگ منطقه، یعنی الجزایر (۷۳ درصد کاهش) و مراکش (۲۶ درصد کاهش) بوده است. واردات تسلیحات الجزایر در دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ پس از اوج‌گیری در دوره قبلی به شدت افت کرد. در مورد مراکش، بین سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴، واردات تسلیحات این کشور بیش از ۱۰ برابر (۱۱۶۴ درصد افزایش) شد، اما از آن زمان روند واردات این کشور کاهش یافته است. با این حال، با توجه به سفارش‌های در انتظار تحویل، پیش‌بینی می‌شود واردات تسلیحات مراکش در سال‌های آینده دوباره بالا برود. در دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴، روسیه با ۲۱ درصد، چین با ۱۸ درصد و آمریکا با ۱۶ درصد، بزرگ‌ترین تأمین‌کنندگان تسلیحات به آفریقا بودند.

کشورهای جنوب صحرائی آفریقا در دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ فقط ۲/۲ درصد از واردات تسلیحات سنگین جهان را به خود اختصاص دادند. واردات کل این منطقه نسبت به دوره ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، ۴۲/۲۰ درصد بیشتر شد، اما در مقایسه با ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴، ۴۲/۲۰ درصد کاهش یافت. با این حال، در غرب آفریقا، اوضاع فرق دارد. در ۱۵ سال گذشته و با بدتر شدن وضعیت امنیتی در بسیاری از کشورهای این منطقه، واردات تسلیحات به شدت بالا رفته است. در دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴، واردات تسلیحات کشورهای غرب آفریقا نسبت به ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، ۱۰۰/۲۰ درصد و نسبت به ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴، ۸۲/۲۰ درصد بیشتر شد. این افزایش چشمگیر به خاطر رشد بزرگ خرید تسلیحات توسط کشورهای مثل بوركینافاسو، ساحل عاج، مالی، موریتانی، نیجر و سنگال بود. نیجر به ۳۴ درصد از کل واردات تسلیحات غرب آفریقا، بزرگ‌ترین واردکننده این منطقه بود.

چین با ۲۶ درصد، بزرگ‌ترین تأمین‌کننده تسلیحات به غرب آفریقا در دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ بود. بعد از آن فرانسه با ۱۴ درصد، و روسیه و ترکیه هر کدام با ۱۱ درصد قرار داشتند. آمریکا فقط ۴/۶ درصد از تسلیحات این منطقه را تأمین کرد، اما بیشترین تعداد مشتری را داشت.

بسیاری از تأمین‌کنندگان، از جمله کشورهای مثل ترکیه که تازه وارد این بازار شده‌اند، از صادرات تسلیحات برای افزایش نفوذ خود در این منطقه استفاده می‌کنند. این گزارش نشان می‌دهد که با وجود کاهش کلی در آفریقا، نیاز به تسلیحات در بخش‌هایی مثل غرب آفریقا همچنان رو به رشد است و رقابت بین قدرتهای جهانی برای تأثیرگذاری در این قاره ادامه دارد.

است، در حالی که کشورهای مثل اوکراین هم به دلایل درگیری‌های اخیر، به مشتریان مهم تبدیل شده‌اند. رقابت بین قدرتهای صادرکننده تسلیحات نیز همچنان داغ است و برخی مثل ایتالیا و اسپانیا در حال گسترش سهم خود در این بازار هستند. نام کره شمالی در لیست ۲۵ صادرکننده تسلیحات دیده نمی‌شود اما این کشور در سال‌های اخیر با صادرات گلوله‌های توپ و موشک‌های کوتاه‌برد به روسیه به یکی از خیرسازترین صادرکنندگان اسلحه در جهان تبدیل شد. این اقدام کره شمالی و روسیه نقض قطعنامه‌های سازمان ملل متحد علیه کره شمالی به شمار می‌رود.

حامیان نسل‌کشی

اسرائیل پانزدهمین واردکننده بزرگ تسلیحات در جهان است و سهم ۱/۹ درصدی از کل واردات تسلیحات در جهان در فاصله سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ دارد. آمارهای موسسه صلح استکهلم نشان می‌دهد در این بازه زمانی، ایالات متحده تأمین‌کننده ۶۶ درصد از تسلیحات وارداتی اسرائیل بوده و پس از آن آلمان با سهم ۲۳ درصدی در تأمین تسلیحات وارداتی اسرائیل جایگاه دوم را به خود اختصاص داده است. ایتالیا با فاصله زیاد از ایالات متحده و آلمان، تأمین‌کننده یک درصد از تسلیحات وارداتی اسرائیل بوده است.

منطقه آسیا و اقیانوسیه؛ بزرگ‌ترین واردکننده تسلیحات

بر اساس گزارش جدیدی که از سوی مؤسسه تحقیقات صلح بین‌المللی استکهلم (SIPRI) منتشر شده، سهم انتقال تسلیحات جهانی به کشورهای آسیا و اقیانوسیه در سال‌های اخیر کاهش یافته است. بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، این منطقه ۴۱ درصد از تسلیحات جهانی را وارد می‌کرد، اما این رقم در دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ به ۳۳ درصد افت کرده است. این کاهش ۲۱ درصدی در واردات تسلیحات به منطقه، عمدتاً به خاطر کم شدن چشمگیر خرید تسلیحات توسط چین بوده است. واردات تسلیحات چین در این دو دوره ۶۴ درصد کاهش یافته، چون این کشور به جای خرید از خارج (به‌ویژه از روسیه) بیشتر به طراحی و تولید سلاح‌های داخلی روی آورده است. کارشناسان می‌گویند با رشد توان صنعت تسلیحاتی چین، این روند کاهش ادامه خواهد داشت. در دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴، چهار کشور آسیا و اقیانوسیه یعنی هند، پاکستان، ژاپن و استرالیا جزو ۱۰ واردکننده بزرگ تسلیحات در جهان بودند اما چین برای اولین بار از دوره ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۴ از این فهرست خارج شد. تأمین‌کنندگان اصلی تسلیحات به این منطقه در این دوره، آمریکا با ۳۷ درصد، روسیه با ۱۷ درصد و چین با ۱۴ درصد بودند.

هند، دومین واردکننده بزرگ تسلیحات در جهان، خریدهایش را بر اساس تهدیداتی که از چین و پاکستان احساس می‌کند تنظیم کرده است. با این حال، واردات تسلیحات هند بین دو دوره یادشده ۹/۳ درصد کاهش یافت. روسیه همچنان بزرگ‌ترین تأمین‌کننده هند است و ۳۶ درصد از تسلیحات این کشور را تأمین می‌کند، اما این سهم نسبت به دوره ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ (۵۵ درصد) و ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴ (۷۲ درصد) خیلی کمتر شده است. در مقابل، واردات تسلیحات پاکستان در همین بازه زمانی ۶۱ درصد رشد کرده و چین با تأمین ۸۱ درصد از نیازهای تسلیحاتی پاکستان در دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴، نقش بزرگ‌تری نسبت به قبل (۷۴ درصد در سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹) پیدا کرده است. با افت شدید واردات تسلیحات چین و کاهش ۲۷ درصدی تایوان و ۲۴ درصدی کره جنوبی، کل واردات تسلیحات کشورهای شرق آسیا بین دو دوره ۲۲ درصد کمتر شده است. ژاپن تنها کشور این منطقه بود که با افزایش ۹۳ درصدی در واردات تسلیحات رو به رو شد. به‌رغم همه کاهش‌هایی که به آن اشاره شد، منطقه آسیا و اقیانوسیه همچنان بزرگ‌ترین واردکننده تسلیحات در جهان است و ۳۳ درصد از کل سهم صادرات تسلیحات در جهان به این منطقه ارسال می‌شود. به باور کارشناسان،

سقوط آمار صادرات تسلیحات روسیه

حجم صادرات تسلیحات توسط آمریکا در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ نسبت به سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ حدود ۲۱ درصد افزایش یافته و سهم آمریکا از صادرات تسلیحات در جهان از ۳۵ درصد به ۴۳ درصد رسیده است. نکته قابل توجه درباره افزایش سهم آمریکا از صادرات تسلیحات این است که برای اولین بار طی دو دهه گذشته اروپا بیشترین سهم را در واردات تسلیحات از آمریکا دارد و خاورمیانه با فاصله‌ای اندک در جایگاه دوم قرار گرفته است. در نقطه مقابل آمریکا، روسیه که همواره یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان تسلیحات بوده از سال ۲۰۲۰ روند کاهش صادرات تسلیحات خود را آغاز کرد. حجم صادرات تسلیحات توسط روسیه در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ نزدیک به ۶۴ درصد کمتر از بازه زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ است و این موضوع نشان می‌دهد نیاز فزاینده روسیه به تسلیحات برای آغاز و تداوم جنگ در اوکراین باعث شده تا توان صادراتی این کشور در زمینه تسلیحات تا حد زیادی کاهش یابد. کارشناسان معتقدند دو عامل مهم دیگر نیز در این زمینه تأثیرگذار بوده‌اند؛ اول مسئله تحریم‌ها که هزینه همکاری با شرکت‌های تسلیحاتی روسیه را افزایش داده و دوم، رفتن مهم‌ترین مشتریان تسلیحات روسیه به سوی استفاده از گزینه‌های جایگزین. هند یکی از بزرگ‌ترین واردکننده‌های تسلیحات از روسیه تصمیم گرفته واردات تسلیحات از غرب را افزایش دهد و چین دیگر مشتری بزرگ تسلیحات روسی، تقویت و خرید از صنایع دفاعی خود را جایگزین خرید تسلیحات از روسیه کرده است. در این میان فرانسه توانسته با افزایش ۱۸۷ درصدی در حجم صادرات تسلیحات در مقایسه با سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، خود را به جایگاه دوم برساند. هندی یکی از بزرگ‌ترین خریداران تسلیحات فرانسوی بوده و ۲۸ درصد از کل صادرات تسلیحات فرانسه در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ به هند ارسال شده است. پس از هند، کشورهای اروپایی از جمله یونان و کرواسی در جایگاه بعدی خریداران تسلیحات فرانسوی قرار دارند.

چین هم تلاش کرده ضمن کاهش حجم واردات تسلیحات، صادرات خود را افزایش دهد. این کشور صادرکننده ۵/۹ درصد از تسلیحات در جهان در فاصله سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ بوده و جایگاه چهارم و بزرگ‌ترین صادرکنندگان تسلیحات را در اختیار دارد. با این حال، یکی از مشکلات بزرگ شرکت‌های چینی مسائل سیاسی و عدم تمایل بسیاری از خریداران به خرید تسلیحات چینی است. صادرات تسلیحات آلمان در دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴، ۵/۶ درصد از کل صادرات تسلیحات جهان را تشکیل می‌داد، اما نسبت به دوره ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، ۲/۶ درصد کاهش داشت. خاورمیانه با ۳۷ درصد، بزرگ‌ترین مقصد تسلیحات آلمانی بود و بعد از آن اروپا با ۳۴ درصد و آسیا و اقیانوسیه با ۲۱ درصد قرار داشتند. اوکراین (۱۹ درصد)، مصر (۱۹ درصد) و اسرائیل (۱۱ درصد) نزدیک به نیمی از صادرات تسلیحات آلمان را به خود اختصاص دادند.

صادرات تسلیحات ایتالیا در همین دوره رشد چشمگیری داشت و نسبت به ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، ۱۳۸/۰ درصد بیشتر شد. این افزایش باعث شد سهم ایتالیا از صادرات جهانی تسلیحات به ۴/۸ درصد برسد. خاورمیانه با ۷۱ درصد، اصلی‌ترین مقصد تسلیحات ایتالیایی بود. در میان ۱۰ صادرکننده برتر تسلیحات، صادرات بریتانیا (۱/۴ درصد کاهش) و اسرائیل (۲ درصد کاهش) تقریباً ثابت ماند. اما اسپانیا با ۲۹ درصد و کره جنوبی با ۴/۹ درصد افزایش، رشد قابل توجهی در صادرات تسلیحات خود داشتند. این گزارش نشان می‌دهد که با وجود نوسانات خاورمیانه همچنان بازار کلیدی برای صادرکنندگان تسلیحات مثل آلمان و ایتالیا

